

Rektor vid Mittuniversitetet

Avdelning
UtvärderingsavdelningenHandläggare
Katarina Nordström
08-563 087 38
katarina.nordstrom@uka.se

Granskning av kvalitetssäkringsarbetet avseende forskning vid Mittuniversitetet

Beslut

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) beslutar att ge Mittuniversitetet det samlade omdömet godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll.

Lärosäten vars kvalitetssäkringsarbete fått det samlade omdömet *godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll* uppfyller inte samtliga bedömningsområden som UKÄ tagit fram. Dessa utgår från de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) samt från de internationella riktlinjer för forskning som formuleras i Europeiska stadgan för forskare och Riktlinjer för rekrytering av forskare samt det nationella ramverk för kvalitetssäkring av forskning som utarbetats av Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF). Bristerna är av sådan omfattning att bedömargruppens uppfattning är att lärosätet kan åtgärda dessa inom två år. Mittuniversitetet ska därför senast 4 april 2025 inkomma med en redogörelse för de åtgärder som vidtagits. UKÄ tillsätter en bedömargrupp som följer upp de åtgärder som vidtagits. Om lärosätets kvalitetssäkringsarbete fortfarande inte bedöms vara godkänt efter den uppföljande granskningen kvarstår omdömet godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll. Någon ytterligare uppföljning av lärosätets kvalitetssäkringsarbete genomförs inte.

Ärendets hantering

UKÄ:s uppdrag har sedan 2017 utökats till att utöver kvalitetssäkring av högre utbildning även omfatta forskning. Granskningen av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete avseende forskning har inkluderats i komponenten Granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete. Granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete avseende forskning är, tillsammans med granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete avseende utbildning, en av fyra komponenter inom det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning och forskning. Se UKÄ:s rapporter Vägledning för granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete avseende forskning (2021) samt Nationellt system för kvalitetssäkring av högre utbildning – redovisning av ett regeringsuppdrag (Rapport 2016:15).

För granskningen av Mittuniversitetet har UKÄ efter ett nomineringsförfarande utsett en bedömaregrupp bestående av sakkunniga, en studentrepresentant, en doktorandrepresentant och en arbetslivsföreträdare/samverkanssakkunnig.

De underlag som ligger till grund för bedömningen framgår av bedömaregruppens yttrande. Utifrån underlagen har bedömaregruppen redovisat en bedömning med vidhängande motivering av nedanstående bedömningsområden (se bedömaregruppens yttrande).

Bedömningsområden:

- styrning, organisation och genomförande
- förutsättningar.

I bedömaregruppens yttrande ges även ett förslag till samlat omdöme.

UKÄ har innan det slutliga yttrandet formulerats skickat bedömaregruppens preliminära yttrande till lärosätet på delning, för att korrigera eventuella faktafel. Delningstiden var fyra veckor. De svar som lärosätet inkom med framgår av bilaga 4 i yttrandet. Bedömaregruppen har tagit del av lärosätets svar, och i de fall där bedömarna gjort bedömningen att det varit relevant har ändringar gjorts i yttrandet.

Universitetskanslersämbetets bedömning

Med utgångspunkt i bedömaregruppens förslag ger UKÄ lärosätets kvalitetssäkringsarbete det samlade omdömet godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll. UKÄ:s samlade omdöme redovisas i bilaga 1.

Beslut i detta ärende har tagits av tillförordnad myndighetschef Annika Pontén efter föredragning av utredaren Katarina Nordström i närvaro av gruppchef Viveka Persson, verksamhetsstrateg Per Westman och gruppchef för kommunikation Martin Wincent.

Annika Pontén

Kopia till:
Bedömaregruppen
Studentkårer vid lärosätet

Bilaga 1: Samlat omdöme

Lärosäte	Samlat omdöme
Mittuniversitetet	Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll
<p>Universitetskanslersämbetet instämmer i bedömarens ställningstagande.</p> <p>”Sammantaget visar underlagen på att kvalitetssäkringsarbetet kan godkännas med förbehåll. Bedömningsområdet organisation, styrning och genomförande bedöms som inte tillfredsställande, medan bedömningsområdet förutsättningar bedöms som tillfredsställande. Underlagen visar att lärosätets kvalitetssystem är genomtänkt och ambitiöst dokumenterat i flera styrdokument, men omsätts i praktiken inte tillräckligt systematiskt för att säkerställa en ändamålsenlig användning av information för kvalitetsutveckling, strategiska beslut och prioriteringar. Bedömarens uppfattning är att lärosätet kan åtgärda bristerna inom två år.</p> <p>Lärosätets kvalitetssystem för forskning fastställdes i december 2021 och är nytt. Därmed har systematik och ändamålsenlighet ännu inte prövats fullt ut, enligt bedömarens grupp. Underlagen bedöms emellertid karakterisera ett kvalitetssystem där principer, ansvars- och rollfördelning samt konkreta arbetsformer beskrivs detaljerat och tillfredsställande. Enligt bedömarens grupp är det berömvärt att lärosätets webbsidor för kvalitet är väl strukturerade och innehåller så gott som alla styrdokument, resultat och handlingsplaner samt är allmänt tillgängliga. En uttalad decentralisering och ett verksamhetsnära kvalitetsarbete skapar förutsättningar för ett engagemang och kvalitetskultur. Samtidigt menar bedömarens grupp att dess karaktär riskerar att hämma utveckling och förnyelse av forskning som gränsöverskridande samarbeten inom lärosätet, och därmed kan vara en utmaning och utvecklingsområde för lärosätet.</p> <p>Underlag och platsbesök ger enligt bedömarens grupp inte tillräckliga belägg för att lärosätet i sitt kontinuerliga kvalitetsarbete säkerställer en ändamålsenlig användning av information med bäring på forskningens kvalitet och relevans som underlag för kvalitetsutveckling, strategiska beslut och prioriteringar. Bedömarens uppfattning är att detta är kvalitetssystemets huvudsakliga svaghet. Det kontinuerliga kvalitetsarbetet utgör ett utvecklingsområde, och måste ges större plats i verksamhetsdialoger och verksamhetsutveckling samt resultatets väg uppåt och sidled i organisation behöver kommuniceras bredare. Universitetsstyrelsen kan också behöva utveckla sin roll i tillsynen av uppföljningen och vidareutveckling av kvalitetsarbetet.</p> <p>En styrka enligt bedömarens grupp är att lärosätets forskning och forskningsmiljöer genomgår återkommande granskningar ur ett nationellt och internationellt perspektiv med stöd av kollegial granskning, genom den så kallade Assessment of Research and Co-production, ARC. Men enligt bedömarens grupp förlitar sig lärosätet i alltför stor omfattning på att dessa externa granskningar vart 6-7:e år fångar upp potentiella brister i forskningsmiljöer och dess forskarutbildning. Därmed framstår för bedömarens grupp den kontinuerliga kvalitetsuppföljningen ha en underordnad roll mellan de externa granskningarna. Bedömarens grupp anser att även formerna för uppföljning och systematik utifrån resultaten från de återkommande granskningarna av forskning bör utvecklas så att dessa delas av alla för bättre spridning men också för forskningens och forskningsmiljöernas utveckling och förnyelse samt initiering av samarbeten över gränser. Bedömarens grupp är därtill kritisk till att det finns forskning eller forskningsmiljöer som kan undantas från den externa granskningen.</p> <p>Lärosätet har utformat en ändamålsenlig struktur för att för att främja god forskningssed och förebygga samt hantera misstänkt oredlighet i forskning. Organisationen är dock ny varför roller och ansvar kan behöva förtydligas. Ett utvecklingsområde är också enligt bedömarens grupp, ett ökat fokus på etikfrågor på forskarutbildningsnivån genom tydligare systematik och rutiner för utbildning i forskningsetik.</p> <p>Förutsättningar för forskningens och forskningsmiljöernas utveckling och förnyelse hanteras genom en starkt decentraliserad styrmodell som skiljer sig mellan de båda fakulteterna. Till stor del begränsas styrning till finansiella frågor utifrån kriterier inom egna kollegiala miljöer. Enligt bedömarens grupp har det systematiska kvalitetsarbetet idag en begränsad roll för utveckling och förnyelse, vilket kan försvåra flervetenskapliga satsningar över fakultets- och ämnesgränser. En översyn av fakultetsorganisationen gällande likformighet av</p>	

fördelningsmodeller och benämningar på kollegiala organ kan vara ett möjligt utvecklingsområde för lärosätet, för att möta samhällsutmaningar som ofta kräver flervetenskapliga satsningar.

Enligt bedömargruppen skapar lärosätet goda förutsättningar för forskningens frihet och verkar för att trygga forskares rätt att välja forskningsämne. Det gäller också forskningscentra med en snävare inriktning på forskning och samarbete med aktörer utanför lärosätet. Det starka decentraliserade beslutsfattandet av fakultetsmedel och stöd från Grants office vid ansökningar av externa medel, ger förutsättningar för forskningens frihet. Icke desto mindre upplever bedömargruppen att lärosätet har ett stort fokus på finansiella fördelningsmekanismer som en väsentlig komponent för forskningens frihet. I den mån lärosätet knyter externa medel och medfinansiering till forskningens frihet, rekommenderar bedömargruppen lärosätet att följa upp forskningens frihet i förhållande till de risker som extern finansiering kan innebära.

Lärosätet arbetar systematiskt för att säkerställa att det i sin verksamhet finns ett nära samband mellan forskning och utbildning, enligt bedömargruppen. Lärosätets organisering i ämnen ökar möjligheten att knyta samman forskning och utbildning. Sambandet stärks av en etablerad kultur i ämneskollegier, med ambitionen att lärare både forskar och undervisar. En styrka är också att de återkommande granskningarna inkluderar en egenreflektion och åtföljande utvärdering av sambandet mellan forskning och utbildning.

Underlagen beskriver flera i sig goda insatser för samverkan och kommunikation samt goda exempel på hur dessa följs upp, men visar inte tillräckligt tydligt hur uppföljning av arbetet sker och på vilket sätt lärosätet säkerställer att spridningen leder till samhällsnytta. Bedömargruppen menar att det finns en utvecklingspotential vad gäller lärosätets faktiska uppföljning och systematik av insatser för kommunikation inom samverkan. Det är en styrka att samverkansavtal används för att säkerställa att den forskning som bedrivs inom avtalen är relevant för omgivande samhälle samt att erhållna resultat och ny kunskap sprids och realiseras i dialog med både offentliga som privata samarbetsparter.

Lärosätet arbetar systematiskt med långsiktig kompetensförsörjning genom satsningar på forskningsmeritering, rutiner för medarbetarsamtal och vid rekrytering och anställning. Därtill arbetar lärosätet aktivt med karriärstöd och kompetensutveckling, vilket följs upp med systematiska utvärderingar. Som utvecklingsområden ser bedömargruppen en potential för ytterligare breddning av satsningar på karriärstöd och kompetensutveckling samt ett behov av att samordna kartläggningar av framtida kompetensförsörjning. Enligt bedömargruppen riskerar satsningar att bli för smala såvida medel inte fördelas jämnt över olika personalkategorier över tid. Exempelvis konstaterar bedömargruppen att det för tillfället saknas systematiska satsningar rörande karriärstöd för adjunkter och doktorander.

Lärosätets åtta avdelningar inom förvaltningen stöder lärosätets forskning. Enligt underlag sker genom dialoger uppföljning av stödfunktionerna till forskningen både systematiskt och ändamålsenligt. Bland annat om behov av stöd för framtida prioritering och långsiktig förnyelse av infrastruktur inom forskningen. Inom ARC utvärderas både forskningsstöd och forskningsinfrastruktur. Bedömargruppen anser dock att utvärdering av forskningsinfrastruktur i ARC är alltför övergripande för att räcka som underlag för utveckling av ändamålsenligt stöd till forskningen, varför lärosätet kan behöva utveckla sin uppföljning av stöd till forskningen.

Lärosätet skapar enligt bedömargruppen goda förutsättningar för jämställdhet genom styrdokument, policies och utvärderingar, vilka ger goda förutsättningar för jämställdhetsarbetet. Detta är emellertid inte tillräckligt för att konkreta mål ska uppnås och framför allt upprätthållas, enligt bedömargruppen. I lärosätets verksamhetsdialoger sker uppföljning men bedömargruppen har inte funnit belägg för hur dialogerna leder till konkreta förändringar och hur jämställdhetsarbetet följs upp i den dagliga ledningsverksamheten. En stor vikt läggs vid en jämn könsfördelning vid anställningar och tillsättningar till olika kollegiala organ, men mindre vikt läggs på att främja jämställdhet vad gäller förutsättningar och forskningens genomförande. Genom ARC granskas jämställdhet när det gäller forskningsvillkor och genomförande, men tämligen generellt genom könsfördelning inom befattningar och förändring över tid. Enligt bedömargruppen finns det behov för lärosätet av ett mer systematiskt främjande av jämställdhet genom aktiv uppföljning i forskningsmiljöer och dess forskarutbildning.”

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer

Alla elektroniska underskrifter listas i signaturpanelen. De tio första underskrifterna listas även på den här sidan.

Detta dokument med sina elektroniska underskrifter gäller som självständig handling och uppfyller krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS.

Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering eller med SignPorts valideringstjänst. Andra valideringstjänster kan användas förutsatt att dessa uppfyller de tekniska kraven enligt internationella standarder.

Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.

* Värderna markerade med en asterisk har validerats mot beviset från den legitimeringstjänst som användes för underskriften.